

ÅRSBERETNING 2017

Aust-Agder Revisjonsdistrikt IKS	Behandlet: 11.04.18	Godkjent: 11.04.18
Kontrollutvalget	Behandlet: 26.04.18	Godkjent: 26.04.18
Vegårshei formannskap	Behandlet: 08.05.18	Godkjent: 08.05.18
Vegårshei kommunestyre	Behandlet: 22.05.18	Godkjent: 22.05.18

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	2
1. RÅDMANNENS INNLEDNING OG SAMMENDRAG	3
2. ORGANISERING	6
2.1. Politisk struktur	6
2.2. Administrativ struktur	6
2.3. Eierstyring og samarbeid	8
2.4. Styringsmodell	8
2.5. Planlegge	9
2.6. Oppfølging	10
2.6.1. Internkontroll og kvalitetssikring	10
2.6.2. Tilsyn fra eksterne aktører	10
3. DET ØKONOMISKE RESULTATET I 2017	11
3.1. Driftsregnskapet	11
3.2. Investeringsregnskapet	15
3.3. Balanseregnskapet	16
3.4. Rapportering finansforvaltning Vegårshei kommune 3. tertial 2017	16
4. OVERORDNET STYRINGSKORT	19
4.1. Kommentarer og anbefalinger i evaluering av overordnet styringskort og driften generelt	23
5. SAMMENLIGNINGER OG KOMMENTARER	25
5.5. Kostra og Kommunebarometeret	25
5.6. Fylkesmannens kommunebilde	27
5.7. Andre utvalgte nøkkeltall	28

1. RÅDMANNENS INNLEDNING OG SAMMENDRAG

I samsvar med "Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner" skal årsregnskapet og årsberetningen vedtas av kommunestyret senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Årsberetningen legges frem for kontrollutvalget samtidig med årsregnskapet, og fremmes deretter gjennom formannskapet for endelig behandling i kommunestyret.

Årsberetningen for 2017 har en annen struktur enn de foregående år. Det som tidligere var del 2, altså beretninger fra de enkelte tjenestefeltene og enhetene, er nå tatt ut og beskrevet i et eget dokument; «Vedlegg til årsberetning 2017 –tjenesteområder og enhetene». Dette er gjort i den hensikt å gjøre kommunens årsberetning kortere og mer konkret. Rådmannen vil som tidligere peke på måloppnåelse, men i større grad si noe om de mål som ikke ble nådd, hvorfor disse ikke ble nådd og utfra dette gi noen anbefalinger der dette er mulig.

Som rådmann i kommunen er det hyggelig å kunne presentere en årsmelding som viser at kommunen har lyktes på mange av de områdene som har hatt spesielt fokus i 2017.

For administrasjonen har utfordringene knyttet til å ivareta en stadig økende oppgaveportefølje og økte krav til internkontroll, dokumentasjon og rapportering vært merkbart det siste året. Dette medfører at krav til nytenkning, effektivitet og arbeidsinnsats oppleves som større en noen gang for organisasjonen.

Samtidig har Vegårshei, som kommune og lokalsamfunn, vind i seilene og svært positiv utvikling. Selv om veksten i folketall har hatt en liten pause er likevel godt omdømme og stor positivitet og optimisme er resultater av målrettet arbeid fra politikere og ansatte gjennom tid, og som kommunen nå høster fruktene av.

Driftsregnskapet for 2017 er avlagt i balanse, jfr. kapittel 3, hvor det økonomiske resultatet er nærmere beskrevet. Netto driftsresultat ble 7,4 mill,- eller 3,13%. Det ble avsatt til disposisjonsfond kr.3.6 mill, i tillegg ble det avsatt til disposisjonsfond flyktninger tilsammen 2,3 mill. Til sammen ble det avsatt 1,6 mill mer på disposisjonsfond i 2017 enn det som var planlagt i regulert budsjett.

Det positive resultatet skyldes i hovedsak at inntektene fra på skatt/rammetilskudd ble betydelig høyere enn det som var forutsatt i opprinnelig og regulert budsjett. I tillegg ble besparelsen på renter også større enn forutsatt og pensjonsutgiftene ble mindre enn budsjettet. Det er likevel verdt å merke seg at enhetenes samlede underskudd, etter korrigerings for pensjon, ble på nesten kr 3,7 mill. Dette er bekymringsfullt med tanke på at enhetenes driftsrammer for 2018 er enda strammere enn det som var tilfelle i 2017.

Eksempler på andre oppgaver og prosjekter som har hatt spesielt fokus i året som har gått:

- Utviklingsprosess for større stillinger og ny organisering i Helse- og omsorgstjenestene
- Lederutviklingsprogram med fokus på innovasjonsledelse
- Diverse tilsyn inkl. ulike aktiviteter som strekkes over flere måneder
- Fokus på tidlig innsats og minoritetsspråklige barn i barnehagene
- Deltakelse i nettverk for helhetlige pasientforløp i pleie- og omsorgssektoren sammen 28 andre Agder- kommuner
- Deltakelse i NUBAS, nettverk for utvikling av skoleeierrollen
- Betydelig interkommunalt samarbeid gjennom Østre Agdersamarbeidet
- Evaluering av Østre- Agdersamarbeidet

- Vegårshei har deltatt i felles anskaffelse av ny trygghetsteknologi sammen med alle de andre 29 kommunene på Agder. Implementering av løsninger er i gang.
- Fiberprosjektet – tilrettelegging for fremføring av fiber til innbyggerne går videre
- Utredning og beslutning om å slå sammen DDØ og IKT- Agder for å gi kommunene økt digitaliseringskraft
- Prosjektering og opparbeidelse av boligfelt Djuptjennhaugen 4
- Prosjektering og ombygging av Solbergbygget til nytt helsesenter
- Planlegging nytt renseanlegg pågår
- Prosjektering og byggestart for ny ungdomsskole
- Reguleringsplaner for Ubergsmoen og Vegårshei bygdetun fullført
- Oppstart reguleringsplan for Kjørkeliheia

Som det fremkommer i overordnet styringskort og enhetenes styringskort i kapittel 4 og kommentarer i vedleggsdelen, er det stor grad av måloppnåelse både på tjenesteleveranse og økonomi for kommunen som helhet.

Jeg ønsker likevel å benytte innledningen til å synliggjøre noen kommentarer og anbefalinger knyttet til særlig viktige utfordringer for driften generelt:

Utfordringer for Helse- og omsorgssektoren

Begge helse- og omsorgsenhetene har hatt betydelig merforbruk i forhold til budsjett i 2017, noe som også var tilfelle i 2016. Det har de siste årene blitt fastsatt mål, og iverksatt tiltak for å snu denne utviklingen. Å etablere en fremtidsrettet omsorgstjeneste basert på riktig organisering, mere heltid og effektiv bruk av ny teknologi, som legger til rette for at flere skal kunne bo, og motta effektiv og trygg hjelp hjemme i stedet for på sykehjem, har vært konkrete mål og satsingsområder gjennom flere år.

Vi må konstatere at vi ennå ikke har lykkes med dette.

Merforbruket ser også ut til å ha sammenheng med måten beslutningene om tildeling av tjenester har foregått på, og sammenlikninger med andre synliggjør at vi i Vegårshei løser omsorgsbehov ved å legge inn på sykehjem i betydelig større grad enn de vi sammenlikner oss med. Vår tilnærming til utfordringene med merforbruket i helse- og omsorg må derfor ikke være å sette nye eller andre mål for endringer av tjenestene, men å være i stand til å gjennomføre de målene vi har satt oss.

Vi er nå i ferd med å etablere en samlet helse- og omsorgstjeneste med ny ledelse og ny organisering med færre små deltidstillinger, som skal bidra til at vi lykkes bedre med dette. Etablering av et eget tjenestekontor som setter krav til grundige faglige vurderinger for tildeling av tjenester, og mer innsats på lavt nivå i omsorgstrappa, må sammen med at vi tar i bruk ny teknologi etterhvert som den blir tilgjengelig for oss, forventes å gi resultater i form av at flere kan hjelpes trygt hjemme, og færre på sykehjem. I tillegg forventes ny organisering med færre små deltidstillinger og mindre bruk av ufaglærte å bidra til at vi blir i stand til å løse mer krevende situasjoner uten at det må settes inn ekstra bemanning, noe som også vil ha stor betydning for kostnadene i tjenesten.

Utfordringer for oppvekstsektoren

Måloppnåelsen i både skole og barnehage er høy, og vi er de siste årene blitt vant til at oppvekstsektoren i Vegårshei leverer gode resultater. Kommunens økonomi er imidlertid så stram at de økonomiske rammene for skolen og barnehagen også er svært presset, noe som vil kunne gjøre det krevende å opprettholde kvaliteten.

Behovet for stadig forbedringsarbeid gjennom å finne nye løsninger på utfordringer, er prosjektet fra IOP til TPO et godt eksempel på. Dette har medført at vi er i stand til å bruke de pedagogiske ressursene slik at de kommer flere til gode.

Vi vet også at ressurser som settes inn tidlig i barns liv gir veldig mye større avkastning enn ressurser som settes inn senere i et utdanningsløp.

Et fortsatt fokus på tidlig innsats i skolen, og ikke minst barnehagen for å forebygge mer ressurskrevende tiltak senere vil derfor være avgjørende for om vi fortsatt skal være blant de «beste i klassen» på oppvekst.

Satsing på en bedre skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom som kan fange opp behov for innsats og forebygging vil også være viktig å lykkes med.

Den videre årsberetningen gir en oversikt over mange sider ved kommunens utvikling og drift. Alle som er interessert i hva kommunen gjør, kvaliteten på arbeidet, hvordan ressursbruken fordeler seg på de ulike innsatsområdene og hvilke utfordringer kommunen står overfor, vil ha nytte av å lese beretningen.

Vegårshei har engasjerte politikere, dyktige og lojale medarbeidere som står på til beste for kommunen. Det er all grunn til å gi honnør til de ansatte for måten oppgavene blir løst på. Dette har også vært en sterkt medvirkende årsak til at vi kan fremvise en høy grad av måloppnåelse. Det er grunn til å påpeke at selv om vi har maktet å levere økonomisk resultat i balanse i 2017, er handlingsrommet svært lite, og sårbarheten for kommunens økonomi, og tjenester svært stor.

Vegårshei 27.03.2018

Ole Petter Skjævestad
Rådmann

2. ORGANISERING

2.1. Politisk struktur

Kommunestyret (21 medlemmer) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Kommunestyret har følgende politiske fordeling:

SP: ordfører + 4

AP: vararordfører + 5

KRF: 6

H: 3

FRP: 1

Vegårsheikommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholds vise representasjon i kommunestyret. *Formannskapet* (7 medlemmer) behandler økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, og er ansvarlig for den løpende styringen av arbeidet med kommuneplanen og investeringssaker. Formannskapet behandler forøvrig saker i henhold til reglementet.

Vegårshei kommune har følgende råd og utvalg:

- Formannskap
- Planutvalg
- Administrasjonsutvalg
- Valgstyret
- Vilt nemnd
- Klageutvalg
- Ungdomsråd
- Rådgivende utvalg:
 - Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldreråd

I tillegg er det valgt representanter til klageutvalg, kontrollutvalg, foretak og selskaper. Myndighet og ansvar fremgår av vedtak, retningslinjer og reglementer.

Det vises til vedlegg til årsberetningen der oversikt over antall møter og saker for 2017 fremkommer.

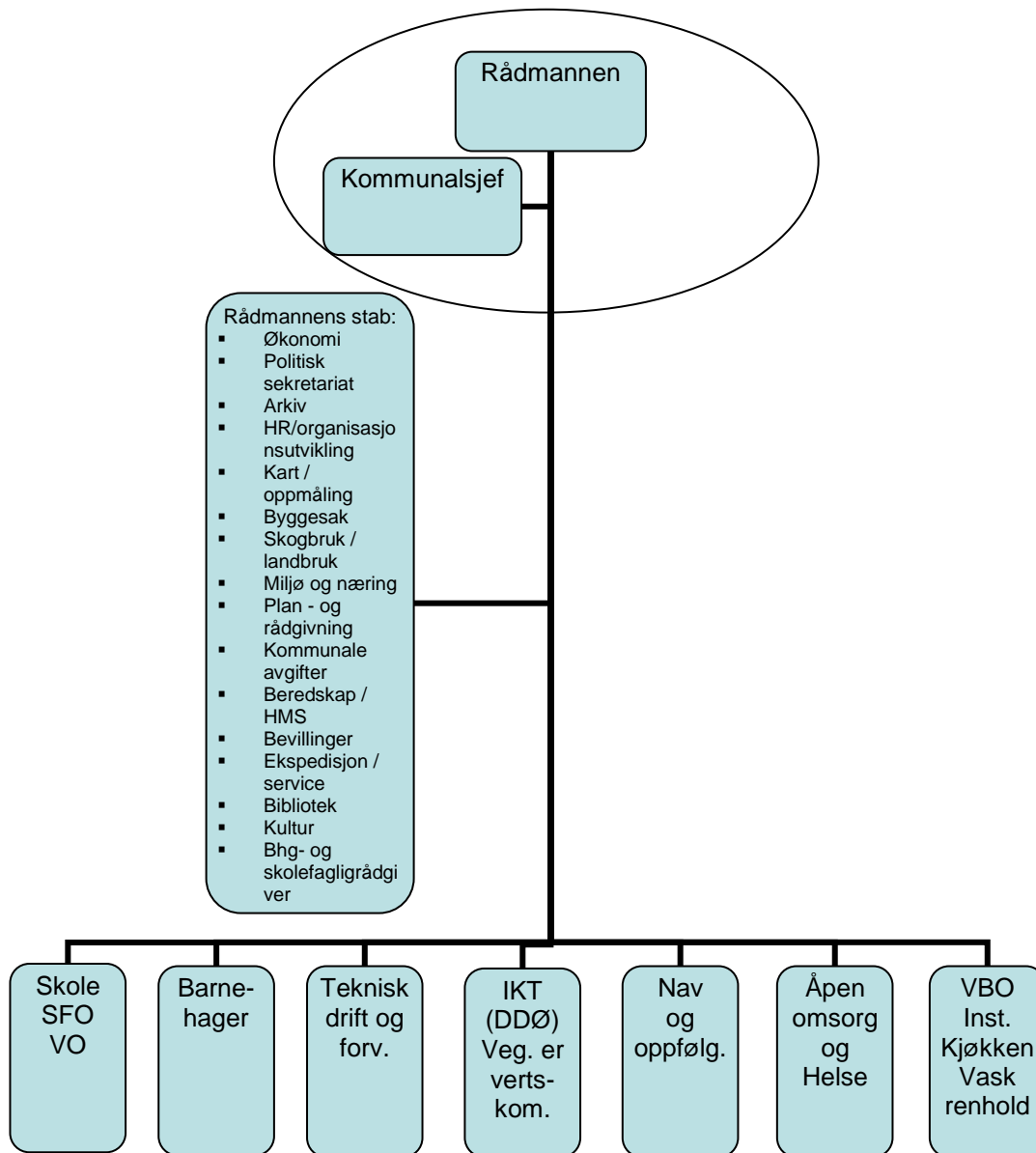
2.2. Administrativ struktur

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder. Rådmannen leder arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Rådmannen har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette politiske vedtak. Rådmannens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyret. Rådmannen er bindeleddet mellom kommunens politiske ledelse og kommunens ansatte. Rådmann og kommunalsjef utgjør rådmannsteamet. Teamet har et felles ansvar for helheten i kommunen (administrative drifts- og utviklingsoppgaver), og fordeler oppgavene seg imellom. Rådmannens ledergruppe består i tillegg til rådmann og kommunalsjef, av kommunens enhetsledere, for å understreke viktigheten og nødvendigheten av helhetlig tenkning. Rådmannsteamet bidrar forøvrig med lederstøtte til enhetslederne.

Enhetslederne er delegert totalansvar for sine respektive enheter. Dette innebærer at enhetslederne har nødvendig myndighet for å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold. Kommunalsjefen er leder for rådmannens stab.

ADMINISTRATIVT ORGANISASJONSKART FOR VEGÅRSHEI KOMMUNE 2017

2.3. Eierstyring og samarbeid

Kommunen forvalter store verdier på vegne av felleskapet. Kommunen har bl.a. aksjer i ulike selskaper, innskutt kapital i stiftelser, eiendommer, bygg og veier.

Kommunestyret behandlet ny sak om «Eierskap og samarbeidsløsninger i Vegårshei kommune 11.10.16 - PS 84/16.

Dokumentet er et førende dokument som skal legges til grunn ved utøvelse av kommunens eierskap. Hensikten med meldingen er bl.a. å øke kommunestyrets bevissthet ved å sette fokus på:

- hva kommunen eier
- hvorfor kommunen eier
- hvordan kommunen eier
- virksomhetenes formål

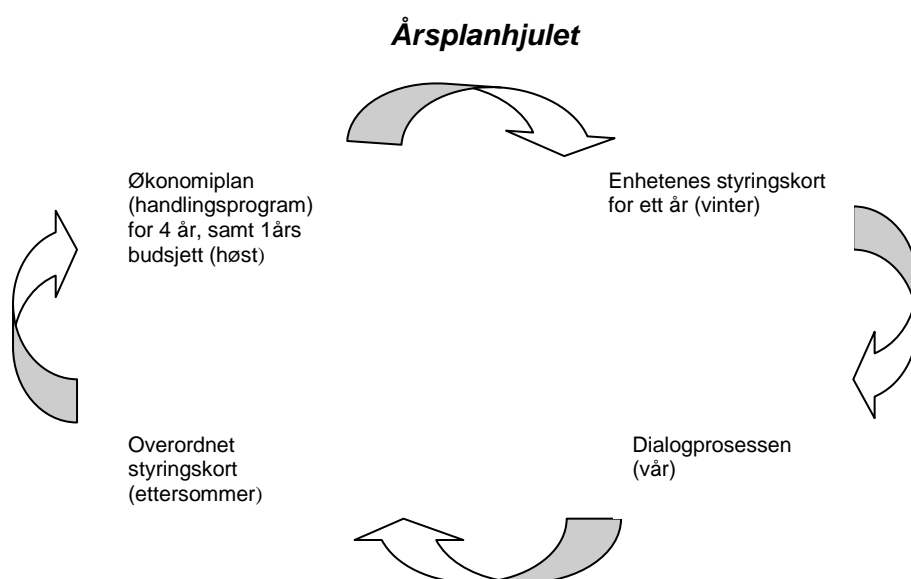
Vegårshei kommune deltar også flere interkommunale samarbeid. Dette er både formelle samarbeid etter Kom.l. §§ 27 og 28 og mer uformelle fagnettverk. Kommunen er også eget forvaltningsorgan samt at kommunen er representert i organisasjoner og foreninger.

Ytterligere informasjon om dette finnes på kommunens hjemmeside.

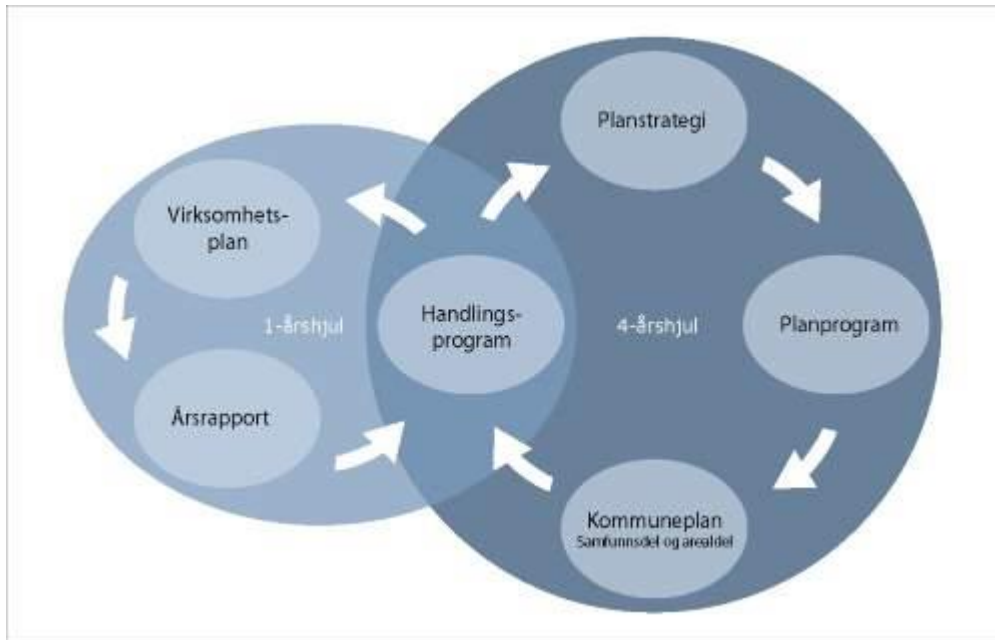
2.4. Styringsmodell

Gjennom plan- og styringsprosessene planlegges og gjennomføres aktiviteter som skal sikre kvalitet i tjenestene og forvaltningen. Resultatene fra aktivitetene følges opp i henhold til de mål og krav som er satt, og benyttes til å iverksette tiltak for kontinuerlig å forbedre tjenestene og forvaltningen.

Dette kan illustreres slik:

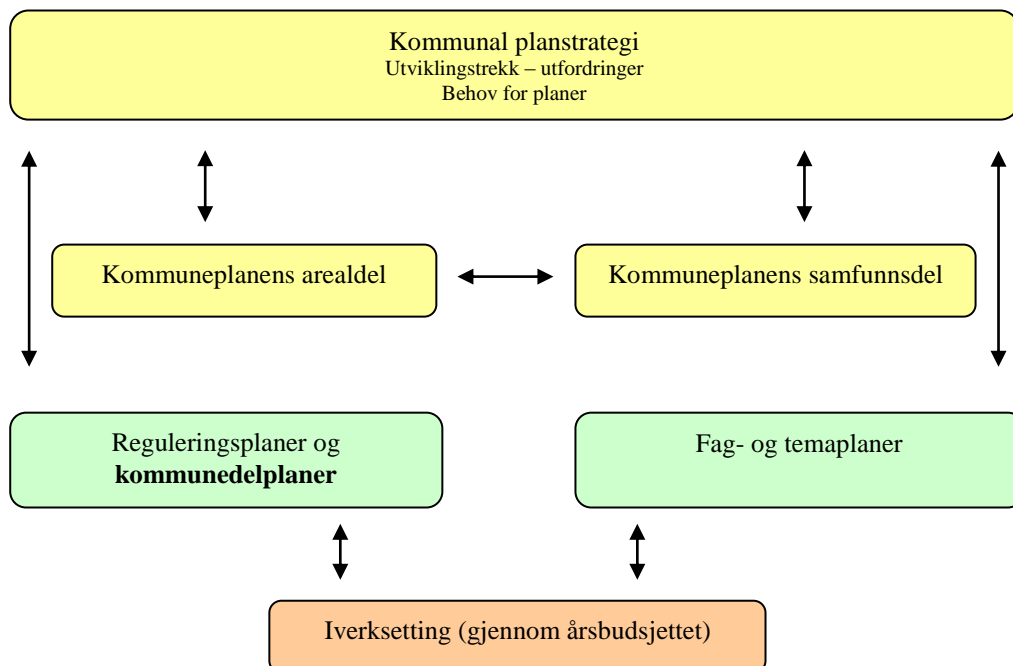

1-årshjulet i sammenheng med 4-årshjulet

2.5. Planlegge

Figuren under viser Vegårshei kommunes plansystem. Alle kommunens overordnede planer og strategidokumenter vedtas av kommunestyret.

Planstrategien

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode (fireårsperioden), og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og i kommunens langsiktige samfunnsplanlegging.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen utarbeides vanligvis for en periode på 12 år og revideres hvert fjerde år. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp i fireårsperioden, og denne skal revideres årlig.

2.6. Oppfølging

2.6.1. Internkontroll og kvalitetssikring

Internkontroll inngår som en sentral del av mål- og resultatstyring. Internkontroll og virksomhetsstyring er to sider av samme sak, men internkontroll vektlegger kontrollelementet i styringen.

Arbeidet med virksomhetsstyring og internkontroll i Vegårshei kommune tar utgangspunkt i sentrale prinsipper:

- Fokus på kontinuerlig forbedring – kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen
- Fokus på risikostyring – etterlevelse av lover og regler
- Fokus på måloppnåelse – helhetlig styring og riktig utvikling

I henhold til kommuneloven § 23 skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og er gjenstand for betryggende kontroll. Rådmannens internkontroll skjer i forlengelsen av kommunestyrets tilsyn (kontrollutvalg og revisjon) og statens tilsyn med kommunene.

2.6.2. Tilsyn fra eksterne aktører

I tillegg til rådmannens egen interkontroll, er det flere eksterne aktører som fører tilsyn med kommunene.

I 2017 har kommunen hatt følgende tilsyn:

HVEM	TYPE TILSYN
Fylkesmannen	<ul style="list-style-type: none">• Folkehelsearbeid
Mattilsynet	<ul style="list-style-type: none">• Institusjon
Kommunen som tilsynsmyndighet	<ul style="list-style-type: none">• Branntilsyn institusjon• Branntilsyn omsorgsboliger• Branntilsyn Vegårsheihallen• Branntilsyn skole• Branntilsyn kommunens administrasjonsbygg• Tilsyn med elektriske anlegg -VA

3. DET ØKONOMISKE RESULTATET I 2017

3.1. Driftsregnskapet

Driftsregnskapet er avlagt med et regnskapsmessig mer/mindre forbruk på kr.0,-

Dette fremkommer slik:	Regnskap 17	Regul.budsj.17	Budsjett 17
Sum frie disponible inntekter	-161.636.307	-158.914.699	-157.210.000
Netto finansutgifter	4.481.343	5.911.000	5.963.000
Netto avsetninger	4.742.624	4.285.000	2.575.000
Overført til investeringsregnskapet	<u>561.563</u>	<u>540.000</u>	<u>540.000</u>
Sum til fordeling drift	-151.850.777	-148.178.699	-148.132.000
+ korleksjon for avskr-kalk.renter	<u>-13.953.096</u>	<u>-13.953.096</u>	<u>0</u>
Sum korrigeret til fordeling drift	-165.803.873	-162.131.795	-148.132.000
Fordelt	165.803.873	162.131.795	148.132.000
Udekket	0	0	0

Frie disponible inntekter ble kr. 2.721.608 mer enn regulert budsjett, og kr.4.426.000 mer enn opprinnelig budsjett. Skatt og rammetilskudd ble til sammen kr. 2.017.438 mer enn regulert budsjett og kr.3.082.438 mer enn opprinnelig budsjett. Hovedgrunnen til merinntekten var bedre skatteinngang enn anslått for landets kommuner. Dette var også en del mer enn anslått på høsten ved framleggelse av statsbudsjettet for 2018. Men den store økningen i innbyggertallet fra 1.1.2016 til 1.1.2017 bidro også til merinntekt på rammetilskuddet. Eiendomsskatt ble kr. 7.214 mindre enn budsjettet. Andre generelle statstilskudd ble kr. 711.385 mer enn regulert budsjett, med følgende poster:

Tilskuddet til ressurskrevende brukere ble kr. 518.000,- mindre budsjettet. Tilskudd til flyktninger ble kr.1.059.500 mer enn regulert budsjett. Ellers ble kompensasjons tilskuddene fra Husbanken kr. 30.571,- mindre enn regulert budsjett. Investeringsstilskudd R97 ble som budsjettet (kr.155,- mer enn budsjettet.). Momskompensasjonen kr. 200.300,- mer enn budsjettet.

Netto finansutgifter som inneholder renter, avdrag og utbytte ble kr.1.429.657 mindre enn regulert budsjett og kr.1.481.657 mindre enn opprinnelig budsjett. Renteutgiftene på lån ble kr.669.271,- mindre enn regulert budsjett og kr.789.271 mindre enn opprinnelig budsjett. Renteinntekter ble Kr. 379.305 mer enn regulert budsjett, og kr.479.305 mer enn opprinnelig budsjett. Netto renter til videre utlån viser en mindre utgift på kr.60.360,- i forhold til regulert budsjett. Avdrag på lån viser besparelse på kr.331.479,- Dette skyldes at det ikke ble behov for å ta opp lån i 2017, på grunn av utsettelse av flere av de store investeringsprosjektene. Utbytte ble kr.10.687 mindre enn budsjettet.

I regulert budsjett var det avsatt til disposisjonsfond kr.4.285.000,- Av dette var kr. 1.854.000,- tenkt til disposisjonsfond flyktninger. Det ble avsatt kr.1.059.500 til disposisjonsfond flyktninger. (I tillegg ble det på budsjettet til enhet for sosiale tjenester avsatt ytterligere kr.1.291.145 til disposisjonsfond flyktninger som tilsvarte besparelse i forhold budsjetterte utgifter på flyktninger. Avsetning til buffer/disposisjonsfond ble kr. 3.683.124 mot regulert budsjett på kr. 2.431.000.

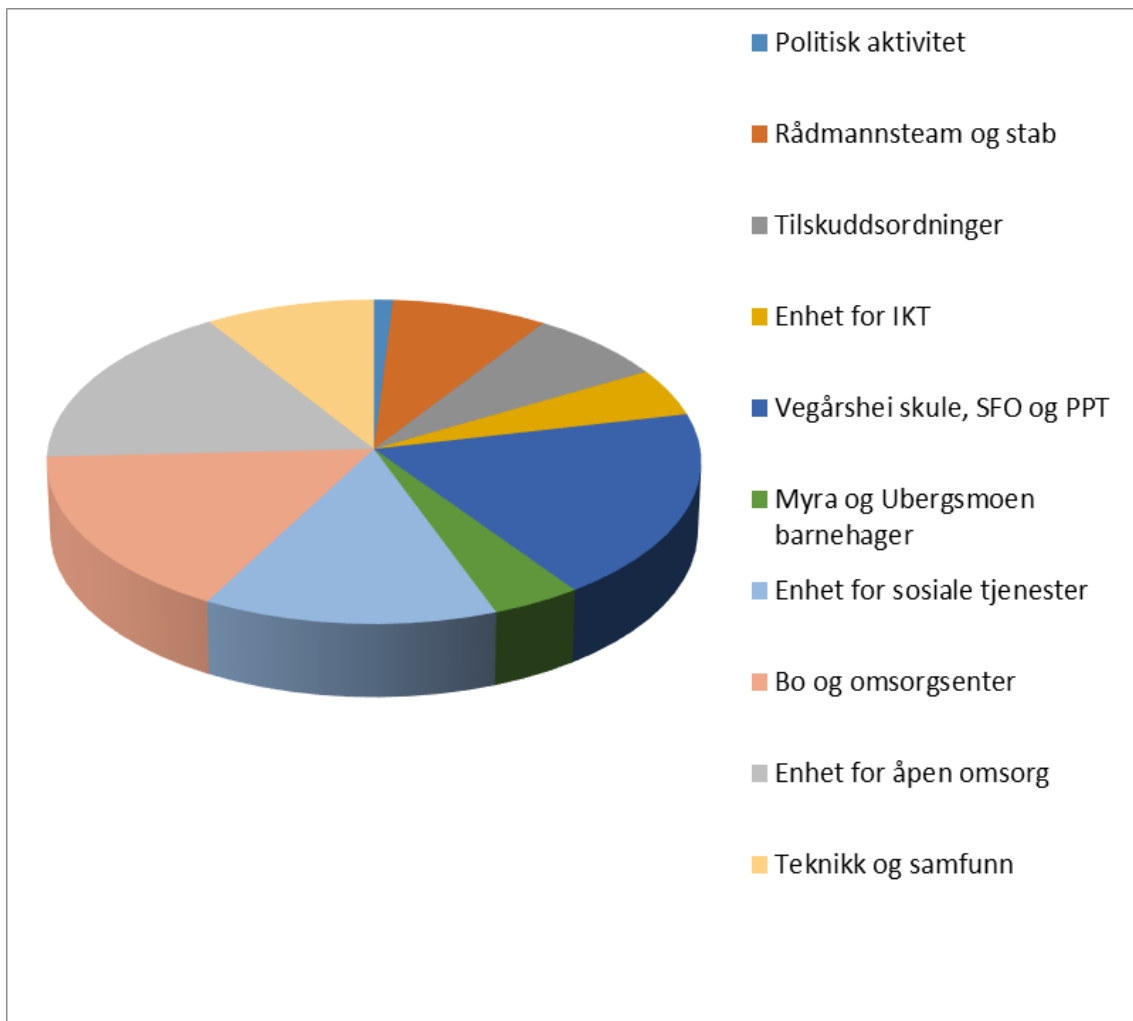
Årets resultat viser også at mange enheter sliter med underskudd (jfr. enhetenes årsberetninger). Enhetene har fått noe reduserte rammer i 2018 i forhold til 2017. Det blir derfor enda større utfordringer å komme i balanse i 2018.

Investeringsregnskapet er avlagt med et udekket resultat på kr.0,-.

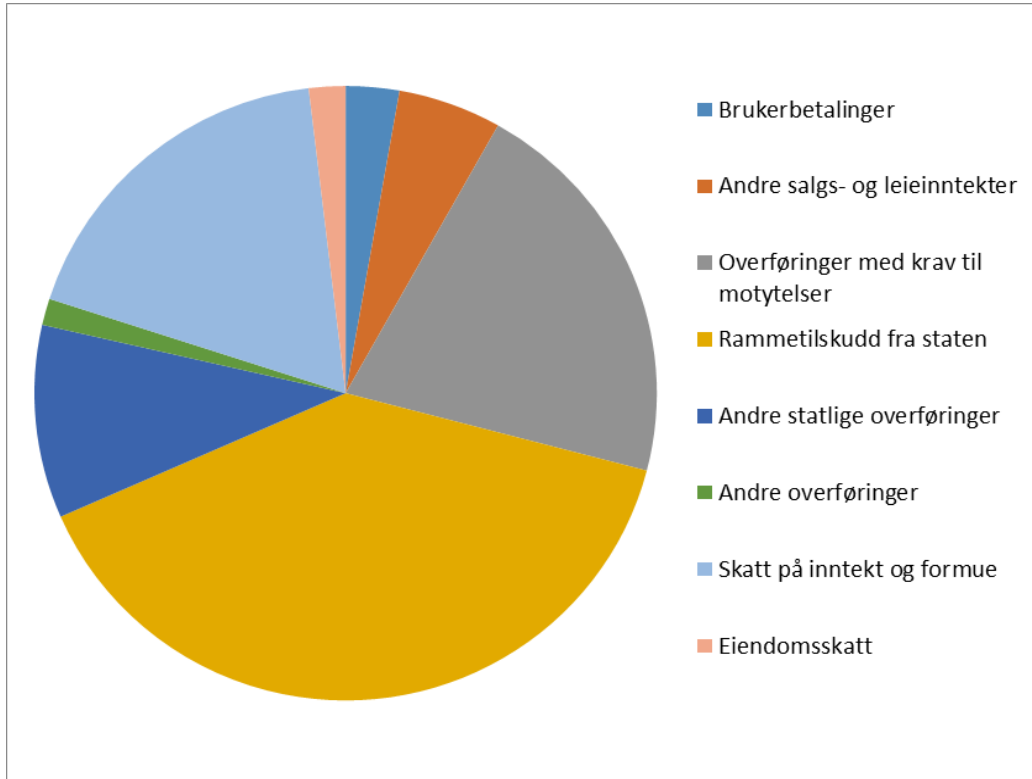
Også i år er en stor del investeringer, som var oppført i budsjettet, ikke blitt ferdige. Men det ble også overført en del ubrukt fra 2016. I forhold til opprinnelig budsjett er det en reduksjon investert i anleggsmidler på kr. 6.535.640,-. Investeringer i anleggsmidler ble kr.54.984.360 i 2017. Lånegjelda ble redusert med kr. 10.521.000, men samtidig ble ubundne investeringsfond redusert med kr. 17.944.000. I følge økonomiplan vil lånegjelda øke og investeringsfondet minke de neste 4 årene. Dette betyr at vår økonomiske handlefrihet blir ytterligere forverret.

Nedenfor vises diagram med fordeling av netto driftsutgifter på enhetene:

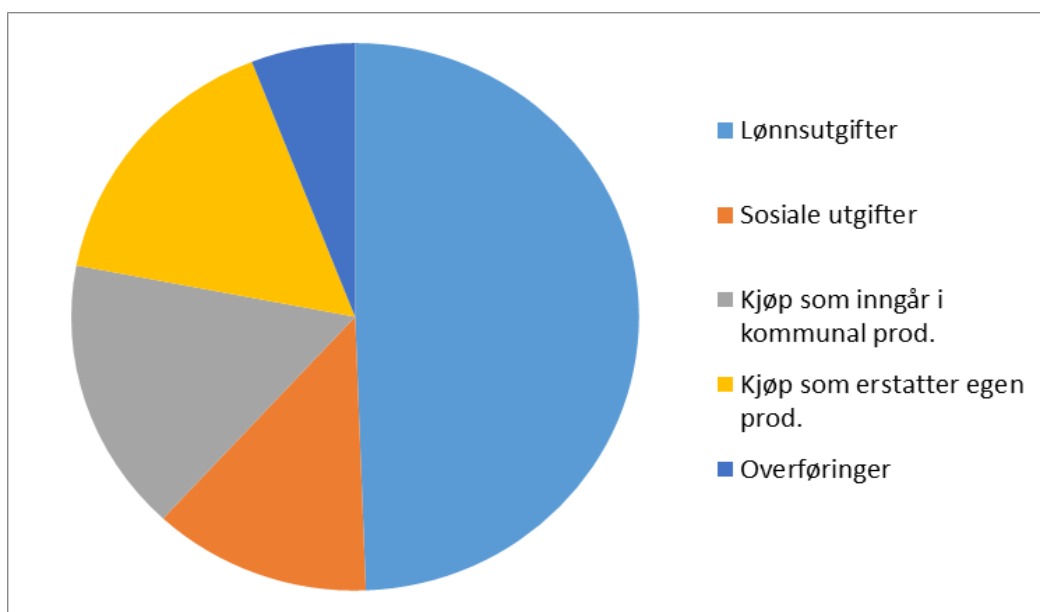

Driftsinntekter 2017

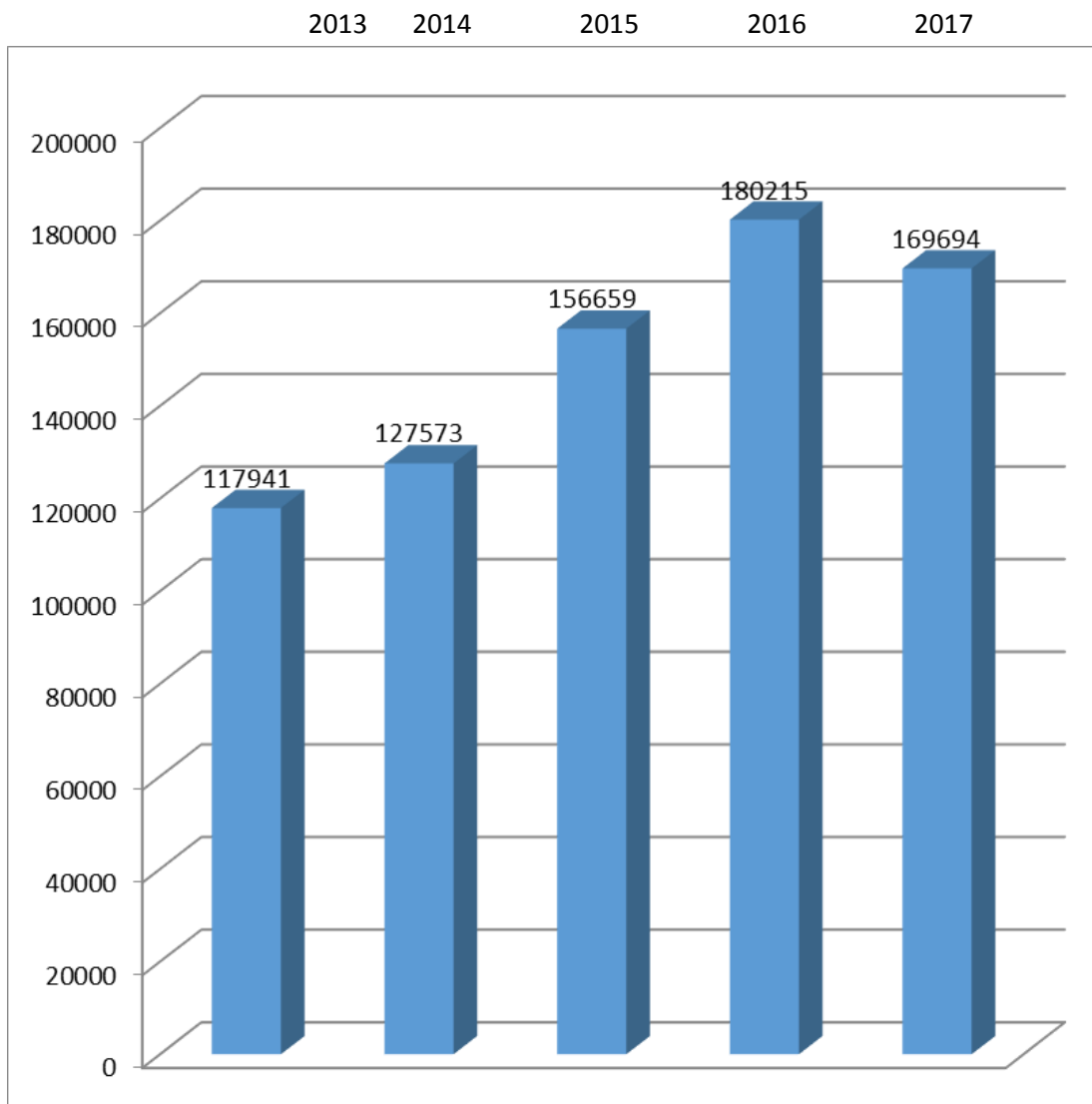
Driftsutgifter ekskl. avskrivninger 2017

Nøkkeltall	2017	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat (kr.)	-7 410 279	-5 650 746	-5 294 546	501 959	-1 803 444
Netto driftsresultat %	3,13	2,58	2,70	- 0,29	1,03
Lånegjeld					
Lånegjeld eksklusive Formidlingslån i 1000 kr.	169 694	180 215	156 659	127 573	117 941
Lånegjeld i % av driftsinntekter	72,00	82,32	79,97	71,60	67,43

Lånegjeld ekskl. formidlingslån

Nærmere analyse av netto driftsresultat, som er et sentralt begrep som bør korrigeres for en del faktorer før det gir et meningsfullt tall.

	2017	2016
Netto driftsresultat	-7 410 279	-5 650 746
Korrigert for bundne driftsfond	844 947	651 996
Premieavvik	-356 760	-1 163 922
Sum Korrigert netto driftsresultat	-6 922 092	-6 162 672

En annen ting som kanskje også burde vært hensyntatt er utgiftsførte avdrag i forhold til minimumsavdrag. Vegårshei kommune har betalt kr. 10.520.521 i avdrag i 2017. Beregninger viser at minimumsavdrag (praktisk metode) var kr. 9.354.625. Det betyr at vi betalte kr. 1.165.896 i avdrag utover minimumsavdrag. Hadde vi bare betalt minimumsavdrag ville netto driftsresultat vært kr. 1.165.896 bedre. Dersom vi sammenligner netto driftsresultat med andre kommuner vil det være store variasjoner fra kommune til kommune i forskjellen mellom betalte avdrag og beregnede minimumsavdrag.

Disposisjonsfond og premieavvik	2017	2016	2015	2014
Disposisjonsfond (buffer)	10 619 769	6 936 645	3 610 989	2 152 070
Disposisjonsfond flyktninger	4 794 895	2 444 250	1 310 500	0
Disposisjonsfond samhandlingsreformen	163 019	193 019	174 198	203 433
Disposisjonsfond kulturmidler	1 893	1 893	1 893	1 893
Sum Disposisjonsfond	15 579 576	9 575 807	5 097 580	2 357 396
Premieavvik inkl.aga.(utsatt utgiftsføring)	-10 728 420	-11 085 180	-12 249 102	-14 439 493
Sum Disposisjonsfond-premieavvik	4 851 156	-1 509 373	-7 151 522	-12 082 097

Viser en meget positiv utvikling fra 2014 til 2017.

3.2. Investeringsregnskapet

Investering i anleggsmidler:

Opprinnelig budsjett:	kr. 61,520 millioner
Regulert budsjett:	kr. 54,967 millioner
Regnskap:	kr. 54,984 millioner

Udekket i investeringsregnskapet: kr. 0,-

De største investeringene i 2017:

- Datautstyr DDØ kr. 2,628 millioner
- Ny skole kr. 11,948 millioner
- Nye flyktningeboliger kr. 8,624 millioner
- Lege og helsesenter kr. 15,462 millioner
- Nytt boligfelt Djuptjennh. kr. 4,467 millioner
- Investering i veier kr. 4,487 millioner

3.3. Balanseregnskapet

Anleggsmidlene er økt med ca. 54,8 mill. kr. fra i fjor, og utgjør nå over 651 millioner kroner. Kasse, postgiro og bankinnskudd er redusert med ca.26,8 mill. kr og utgjør nå kr.57,0 mill. kroner.

Egenkapital er økt med ca. 17,1 mill. kr. og utgjør ca. kr. 236,5 mill. kroner

Langsiktig gjeld er økt med ca.4,9 mill. kr og utgjør nå ca. kr. 469,0 millioner kr. Av dette utgjør pensjonsforpliktelser ca.263,4 mill. kroner.

Låneforpliktelser er redusert med ca. 7,2 mill. kr, og utgjør ca.205,6 mill. kroner. (inkl. formidlingslån)

3.4. Rapportering finansforvaltning Vegårshei kommune 3. tertial 2017

Innskudd/plasseringer: Kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

	31.12.2016		30.04.2017		31.08.2017		31.12.2017	
	NOK	%	NOK	%	NOK	%	NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse	43.788.698	100 %					35.440.425	100 %
Andelskapital i pengemarkedsfond	0						0	
Fond 1								
Fond 2								
Innskudd i andre banker								
Direkte eie av verdipapirer								
Samlet kortsiktig likviditet	43.788.698	100 %					35.440.425	100 %
Avkastning siden 31.12.2016							430.743	1,09 %
Aktuell markedsrente 3 mnd. NIBOR							0,89 %	
Største tidsinnskudd								
Største enkeltpapirplassering	0		0		0		0	

Som tabellen viser, er kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål plassert i Østre Agder sparebank. Avkastningen på midlene er over markedsrente og gir derfor en tilfredsstillende avkastning. Det er rådmannens vurdering at det ikke er avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet. Det kan derfor bekreftes at alle plasseringer er gjort i henhold til finansreglementet.

Gjeldsportefølje:

	31.12.2016	30.04.2017	31.08.2017	31.12.2017
	NOK DUR %	NOK DUR %	NOK DUR %	NOK DUR %
Lån med flytende rente	159.266.151 75 %			179.217.976 87 %
Lån med NIBOR basert rente				
Lån med fast rente	53.546.142 25 %			26.413.029 13 %
Rentebytteavtaler:				
Avtaler med mottatte renter				
Avtaler med avgitte renter				
Samlet langsiktig gjeld	212.812.293 100 %			205.631.005 100 %
Effektiv rentekostnad siden 31.12.x-1	3.255.978 1,84 %			3.076.716 1,56 %
Aktuell markedsrente 3 mnd.NIBOR				0,89 %
Antall løpende enkeltlån	33			34
Største enkeltlån	28.230.199			27.239.665

I 2017 ble det ikke tatt opp investeringslån. Kun startlån på Kr.5.000.000,-. Det ble valgt flytende rente til 1,584%. Et lån i Kommunalbanken med utløp av fastrente i 30.5.17, ble valgt å fortsette med fast rente til 30.5.20. Ny fast rente 1,86% (fram til 30.5,17 2,39%) Et startlån i Husbanken hadde fast rente fram til 1.9.2017 på 1,887%. Her ble valgt flytende rente 1,581%. Det ble ikke gjort FRA`er og SWAP kontrakter i 2017. Det ble heller ikke foretatt refinansiering av lån i 2017. I løpet av 2017 ble andel lån med fast rente redusert fra 25 til 13%. Høyeste rente på fastrentelån er 1,99%, dvs at det er liten forskjell i renta på fastrentelåna våre og kort p.t.rente. Men dersom renta stiger utover fast renta vil dette føre til økte utgifter, mens ved uendret/ nedgang i p.t. rente har dette ført til reduserte utgifter. Dersom renta stiger vil en også få økte inntekter på innskudd som oppveier noe for økte renteutgifter. I forhold til finansreglementet har kommunen i 2017 ikke hatt avvik utover det som tidligere har vært redegjort for nemlig at andel fastrente er mindre enn reglementet tilsier (minimum 1/3 fastrente). Effektiv rente på låna ligger over aktuell markedsrente. Det er imidlertid en ambisiøs målsetning. En bedre sammenligning er Kommunalbankens p.t. rente som er 1,50 %. Mens vi har 1,56% i effektiv rentekostnad.

Langsiktige finansielle aktiva. (Langsiktig utviklingsfond)

	31.12.2016		30.04.2017		31.08.2017		31.12.2017	
	NOK	%	NOK	%	NOK	%	NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse	34.302.882	100,00 %	34.302.882	100 %	34.302.882	100 %	17.302.882	100 %
Innskudd i andre banker	0		0		0		0	
Samlet langsiktige finansielle aktiva	34.302.882	100 %	34.302.882	100 %	34.302.882	100 %	17.302.882	100 %
Avkastning siden 31.12.2016			188.666	1,65 %	377.332	1,65 %	542.622	1,65 %
Aktuell markedsrente 3 mnd. NIBOR							0,89 %	

Kommunens langsiktige finansielle aktiva (langsiktig utviklingsfond) har vært plassert på eget innskudd i Østre Agder Sparebank. Avkastningen har vært god sammenlignet med markedsrenta, men også her bør en vurdere å finne noe annet å sammenligne med. Når renta er så lav som nå opplever vi at renteinntekten på utviklingsfondet er tilnærmet lik renteutgiften på låna. Dette er en ny situasjon. Kommunestyret vedtok å bruke 20.000.000 av utviklingsfondet i investeringsbudsjettet for 2017 til skole og helsebygg. Imidlertid ble behovet redusert til kr.17.000.000,-

Risikovurderinger:

Renterisiko er risiko for tap på grunn av endringer i det generelle rentenivået.

I følge finansreglementet skal renterisikoen beskrives med hvor stort beløp man taper/vinner (netto gjeldsbetraktning) ved att renten går ned eller opp 2%.

Pr.31.12.17 nedgang rente 2%

Reduserte renteutgifter årsvirkning Kr. 3.584.359,-

Reduserte renteinntekter årsvirkning Kr. 1.054.866,-

Gevinst Kr. 2.529.493,-

Pr.31.12.17 økning rente 2%

Økte renteutgifter årsvirkning Kr. 3.584.359,-

Økte renteinntekter årsvirkning Kr. 1.054.866,-

Tap Kr. 2.529.493,-

Kommunens renterisiko vurderes som moderat, men har økt den siste tiden i takt med reduksjon av fastrentelån, og reduksjon i utviklingsfondet og vil fortsatt øke i 2018 siden vi bruker av utviklingsfondet og øker lånegjelda. For å redusere renterisikoen er andel fastrentelån økt noe i starten av 2018. En del lån i Husbanken er omgjort til fastrentelån.

I følge finansreglementet skal det utarbeides tertialrapporter. I 2017 er det ikke laget egne rapporter for 1 og 2.tertial. Noe som heller ikke ble gjort i 2016.

4. OVERORDNET STYRINGSKORT

Overordnet styringskort for 2017 har totalt 9 hovedmål fordelt på de fire perspektivene. Forenklet tabell under viser kvantitativ oppsummering:

Perspektiv	Antall mål	Måloppnåelse	Påbegynt	Ikke måloppnåelse
Samfunn	3	3	(1)	
Bruker / tjeneste	4	3		1
Org. / medarb.	1	1	(1)	
Økonomi	1	1		
SUM	9	8		1

OVERORDNET STYRINGSKORT 2017

PS 75/16 - vedtatt i kommunestyret 06.09.16

PRIORITERTE HOVEDMÅL FRA KOMMUNEPLANEN: OPPDRAG FOR 2017

Samfunn:

1. Legge til rette for trivsel og god folkehelse i kommunen
2. Rask og sikker fysisk og digital kommunikasjon i kommunen og med regionen

Bruker/ Tjeneste:

1. Levere gode og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne
2. Gjøre tjenestene mer tilgjengelige

Organisasjon og medarbeider:

1. Være en effektiv organisasjon tilpasset oppgaver og samfunnsutvikling
2. Kompetansen til medarbeiderne skal være oppdatert og fremtidsrettet

Økonomi:

1. Ha en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser
2. Forvalte kommunal eiendom og eiendeler i et langsiktig perspektiv

SAMFUNN						
Perspektiv	Mål 2017	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Stabilisere og videreføre den positive befolkningsveksten	<ul style="list-style-type: none">TilflyttingGodt omdømmePositiv medieomtaleTilgjengelige boligtomter i hele kommunenFull barnehagedekningEn veldrevet og velrenommert skole	<p>Sørge for å synliggjøre gode tjenester og resultater</p> <p>Bidra til å synliggjøre alt det flotte som skjer i kommunen vår</p> <p>Ha god tilgang på attraktive boligtomter i Myra og på Ubergsmoen</p>	<p>Folketallsøkning</p> <p><u>Resultatmål:</u> 2050 innbyggere i 2017</p> <p>Ferdigstilte reguleringsplan Liheia</p>	<p>31.12.17</p> <p>I løpet av 2017</p>	<p>1.1.18 2087</p> <p>Ikke påbegynt</p>
Mål 2	Ha nødvendig infrastruktur som ivaretar tjenestetilbud og kvalitet i takt med befolkningsvekst	<p>Sikre gjennomføring av investeringer i infrastruktur vedtatt i økonomiplanen</p> <p>Etablere løsning for digital kommunikasjon med innbyggerne og ansatte i DDØ</p> <p>Være pådriver for:</p> <ul style="list-style-type: none">Fiber, mobil og bredbåndGang/sykkelvei til MolandUtbedre Uberg Bru	<p>God planlegging og styring av investeringsprosjektene</p> <p>Gjennomføre digitaliseringsstrategien</p>	<p>Ha plan for gjennomføring av fremtidige behov - vedtatt i økonomiplanen:</p> <ul style="list-style-type: none">Vann og avløpVeiBoligfeltHelsesenterSkole <p>Gevinstrealisering:</p> <ul style="list-style-type: none">KvalitetStabilitetTilgjengelighetResponstidSikkerhet <p>Gjennomførte planer og tiltak</p>	<p>I løpet av 2017</p> <p>I løpet av 2017</p>	<p>VA Vei Boligfelt Helsesenter Skole</p> <p>Ikke oppnådd</p> <p>Fiber, bredbånd mm pågår G/S Uberg Bru</p>
Mål 3	Være pådriver for økt innbyggerpåvirkning og bruk av frivillige	Tilrettelegge for arenaer og møteplasser for ideutveksling og dialog	Folkemøter med fokus på nyteknolog og frivillig engasjement	Iverksatte konkrete tiltak rettet mot innbyggere og brukere av kommunens tjenester	I løpet av våren 2017	Folkemøte Noen nye tiltak iverksatt

BRUKER / TJENESTE						
Perspektiv	Mål 2017	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Fortsatt levere gode tjenester til innbyggerne	Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i organisasjonen	Riktige og nok ressurser Rekruttere og beholde kompetanse	Kommunebarometeret: Bedre enn plass nr. 250	31.12.17	Ikke oppnådd
Mål 2	Redusere sosiale utfordringer knyttet til rus, psykiatri, kriminalitet og barnevernsproblematikk samt ha god integrering av flyktningene	Fokus på oppfølging av rusmisbrukere og mennesker med psykiske lidelser Tidlig intervensjon rettet mot barn og unge	Tilby tiltaksplasser i kommunen Videreføre prosjekt arbeid Videreføre rusforebyggende arbeid Aktiv helsestasjon og skolehelse-tjeneste Engasjere frivillige Effektiv flyktning-tjeneste	Flere over fra stønad til arbeid Reduksjon av sosialhjelps- utgiftene Minimum 60 % av flyktningene i arbeid eller utdanning 2 år etter bosetting	I løpet av 2017	Oppnådd Ikke oppnådd Ikke relevant Ikke oppnådd Oppnådd
Mål 3	Sikre barn og ungdom god kvalitet i opplæringen	Hensiktsmessig bemanning og organisering av barnehage – og skoletilbudet Vilje og evne til nytekning Tidlig innsats Gode skolelokaler og et godt fysisk læringsmiljø	Sikre ledelsesressurser og god kompetanse i barnehage og skole Endre praksis fra individuell opplæring til tilpasset opplæring for alle elever Tettere samarbeid mellom PPT og skole/BHG Videreføre tverrfaglig ressursteam for barn og unge Styrke samarbeid mellom hjem, barnehage/ skole og frivillige Innføre 5 dagers skoleuke for 1.-5. trinn Gjennomføre prosjektering / bygging av ny ungdomsskole	<u>Resultatmål:</u> Opprettholde / forbedre skoleresultater Full barnehagedekning Færre spes. ped timer Politisk vedtak Politisk vedtak	I løpet av 2017	Oppnådd Prosjekt pågår Gode resultater så langt Oppnådd Oppnådd 5 dager for 5. trinn Oppnådd

Mål 4	Sikre fremtidsrettede helse – og omsorgstjenester til innbyggerne	Nye og riktige lokaliteter for mennesker med demens	Optimal utnyttelse av ny lokaler på VBO	Ikke overbelegg på VBO	Kontinuerlig i 2017	Ikke oppnådd (opplevd overbelegg)
		Innovasjonstankgang er implementert i hele organisasjonen	Ta i bruk ny velferds – og omsorgsteknologi både på VBO og der folk bor	Bedre kvalitet til lavere pris i nytt bygg	Våren 2017	Delvis oppnådd
		Legge til rette for at flest mulig kan mestre å bo selvstendig hjemme lengst mulig		Ingen reinleggelse på sykehus		Oppnådd
		Maksimal utnyttelse av kommunens samordnede legetjeneste		Flere pasienter		Delvis oppnådd
					31.12.17	

ORGANISASJON OG MEDARBEIDER

Perspektiv	Mål 2017	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat	
Mål 1	Vegårshei kommunes organisasjon er fremtidsrettet effektiv og tilpasset oppgavene	Tilstrekkelig og riktig kompetanse til å løse oppgavene	Vurdere interkommunale samarbeids-løsninger på flere felt	Nye interkommunale samarbeids-løsninger	I løpet 2017	Fusjon DDØ og IKT Agder	
		Redusere sykefravær ytterligere	Sterkt fokus på å øke nærværet ved å sette inn tiltak basert på fakta og analyser	Sykefravær < 6 %	Juni 2017	Ikke oppnådd	
		Være en aktiv IA bedrift					
		Evne og vilje til nytenking og endring i organisasjonen	Lederutviklingsprogram med fokus på nytenking og innovasjon	Minst to prosjekter i gjennomført i organisasjonen	Våren 2017	Oppnådd	
		Redusere antall deltidsstillinger	Iverksette innovative tjenester i alle enheter	Gjennomført		Delvis oppnådd	
	Øke stillingsstørrelser ved å teste ut ulike turnuser	Endret organisering med færre små stillinger		Delvis oppnådd			
	Være en fleksibel arbeidsgiver og tilby tiltaksplasser						
	Etablere løsning for digital flyt og kommunikasjon for ansatte	Endre praksis fra manuelle til digitale arbeidsmetoder	Iverksatt på minst to områder		Delvis oppnådd		

ØKONOMI						
Perspektiv	Mål 2017	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Vegårshei kommune må etablere en økonomisk situasjon, som er tilstrekkelig robust, til å takle uforutsette hendelser	Opparbeide buffer Fortsatt fokus på økonomistyring og rapportering	Tilpasse tjenestenivå og oppgaver i forhold til den økonomiske realitet Økt interkommunalt samarbeid der dette er hensiktsmessig Avklare fremtidig bruk og planer for Mauråsen	Politisk vedtak Regnskap 2017 Positivt netto driftsresultat minimum 1,5 %	2017	Økt buffer Regnskap i balanse (Merforbruk på noen enheter)

4.1. Kommentarer og anbefalinger i evaluering av overordnet styringskort og driften generelt

Som det fremkommer i overordnet styringskort og enhetenes styringskort og kommentarer i vedleggsdelen, er det stor grad av måloppnåelse både på tjenesteleveranse og økonomi.

Rådmannen ønsker likevel å kommentere noen forhold særskilt.

Utfordringer for Helse- og omsorgssektoren

Begge helse- og omsorgsenhetene har hatt betydelig merforbruk i forhold til budsjett i 2017, noe som også var tilfelle i 2016. Det har blitt fastsatt mål, og iverksatt tiltak for å snu denne utviklingen. Å etablere en fremtidsrettet omsorgstjeneste basert på riktig organisering, mere heltid og effektiv bruk av ny teknologi, som legger til rette for at flere skal kunne bo, og motta effektiv og trygg hjelp hjemme i stedet for på sykehjem, har vært konkrete mål og satsingsområder gjennom flere år.

Vi må konstatere at vi ennå ikke har lyktes med dette.

Merforbruket ser også ut til å ha sammenheng med måten beslutningene om tildeling av tjenester har foregått på, og sammenlikninger med andre synliggjør at vi i Vegårshei løser omsorgsbehov ved å legge inn på sykehjem i betydelig større grad enn de vi sammenlikner oss med. Vår tilnærming til utfordringene med merforbruket i helse- og omsorg må derfor ikke være å sette nye eller andre mål for endringer av tjenestene, men å være i stand til å gjennomføre de målene vi har satt oss.

Vi er nå i ferd med å etablere en samlet helse- og omsorgstjeneste med ny ledelse og ny organisering med færre små deltidsstillinger, som skal bidra til at vi lykkes bedre med dette. Etablering av et eget tjenestekontor som setter krav til grundige faglige vurderinger for tildeling av tjenester, og mer innsats på lavt nivå i omsorgstrappa, må sammen med at vi tar i bruk ny teknologi etterhvert som den blir tilgjengelig for oss, forventes å gi resultater i form av at flere kan hjelpes trygt hjemme, og færre på sykehjem. I tillegg forventes ny organisering med færre små deltidsstillinger og mindre bruk av ufaglærte å bidra til at vi blir i stand til å

løse mer krevende situasjoner uten at det må settes inn ekstra bemanning, noe som også vil ha stor betydning for kostnadene i tjenesten.

Utfordringer for oppvekstsektoren

Måloppnåelsen i både skole og barnehage er høy, og vi er de siste årene blitt vant til at oppvekstsektoren i Vegårshei leverer gode resultater. Kommunens økonomi er imidlertid så stram at de økonomiske rammene for skolen og barnehagen også er svært presset, noe som vil kunne gjøre det krevende å opprettholde kvaliteten.

Behovet for stadig forbedringsarbeid gjennom å finne nye løsninger på utfordringer, er prosjektet fra IOP til TPO et godt eksempel på. Dette har medført at vi er i stand til å bruke de pedagogiske ressursene slik at de kommer flere til gode.

Vi vet også at ressurser som settes inn tidlig i barns liv gir veldig mye større avkastning enn ressurser som settes inn senere i et utdanningsløp.

Satsing på en bedre skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom som kan fange opp behov for innsats og forebygging vil også være viktig å lykkes med.

Et fortsatt fokus på tidlig innsats for å forebygge mer ressurskrevende tiltak senere vil derfor være avgjørende for om vi fortsatt skal være blant de «beste i klassen» på oppvekst.

5. SAMMENLIGNINGER OG KOMMENTARER

5.5. Kostra og Kommunebarometeret

KOSTRA-tallene gir kommunen mulighet for både å sammenligne hvordan tjenestenivået ligger i forhold til andre sammenlignbare kommuner og ikke minst for å se egen utvikling. Dersom tallene brukes korrekt, kan de være et nyttig verktøy for korrigeringer og endringer.

Kommunebarometeret utarbeides av Kommunal rapport, og er en rangering av landets kommuner basert på kvalitetsindikatorer hentet fra KOSTRA. Det er kun utdrag fra rapporten som gjengis her. For å lese hele rapporten vises det til Kommunal Rapporters hjemmesider.

Kommunal Rapporters korte **foreløpige** analyse av rapporten 2018:

«Vegårshei havner på en 341. plass i Kommunebarometeret 2018 fra kommunal rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett litt svakere enn normalen i Kommune-Norge. Kommunen har sin svakeste plassering innen miljø og ressurser (379. plass), grunnskole (354. plass) og barnevern (303.plass). Plasseringen er foreløpig, ettersom en del data først blir publisert i juni. Hvis vi ser bort fra kommunens ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Vegårshei på en 328. plass. Nøkkeltallene er litt svakere enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.»

Tabellen under viser utviklingen fra 2015 til 2018 for noen utvalgte nøkkeltall.

Sektor	2015	2016	2017	2018	Differanse
Grunnskole	276	351	339	354	-15
Pleie og omsorg	325	118	94	78	+16
Barnevern	348	365	228	303	-75
Økonomi	218	265	274	257	+17
Helse	206	241	223	218	+5
Barnehage	17	145	118	260	-142
Sosialhjelp	50	115	147	234	-87
Kultur	334	249	180	105	+75
Kostnadsnivå	297	295	252	283	-34
Miljø og ressurser	250	184	358	379	-21
Vann, avløp, renovasjon	199	349	305	181	+124
Saksbehandling	23	137	132	121	+9

Grunnskolen

Kommunebarometeret viser til avgangskarakterene, som har vært under middels de siste årene målt mot resten av Skole-Norge. 44 % av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av fem). Det er en høy andel. På ungdomsskolen oppfyller de fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning.

Rådmannens kommentar er at Vegårshei gjennom flere år hatt høyt gjennomsnitt på grunnskolepoengene, men har hatt en nedgang de to siste årene. Dette er naturlige variasjoner, og følgelig ingen store utfordringer knyttet til dette. Når det gjelder nasjonale prøver, har Vegårshei i flere år hatt dårlige resultater i 5. trinn, og fått bedre resultater i ungdomstrinnene. Det har fra ulike hold blitt spekulert i årsaker til dette. Det er ikke belegg for å tilskrive resultatene fra nasjonale prøver i 5.trinn til at Vegårshei kun har firedagers

skole for 1.-4. trinn. Dette *kan* imidlertid være en av årsakene. Dette vil det bli forsket videre på. Samtidig jobbes det kontinuerlig med en endring fra IOP (individuell opplæring) til TO (tilpasset opplæring). Noe det sette store forventninger til. Vegårshei har stort fokus på og tilrettelegger for videreutdanning av lærere på alle trinn.

Barnehage

Kommunebarometeret viser at Vegårshei har lavere bemanning i barnehagene enn de fleste andre kommuner. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Har antall voksne noe å si for kvaliteten? Snittet er 6 barn per årsverk. 38 % av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 %. En liten andel av dem som jobber i barnehagene er menn. Hva skal til for å nærme seg de beste kommunene? 71 % av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage.

Rådmannen kommentar er at dette var som forventet. Det jobbes aktivt med å rekruttere flere menn til kvinnedominerte yrker.

Pleie og omsorg

Kommunebarometeret viser til at 79 % av de ansatte i pleie og omsorg i Vegårshei har fagutdanning. Det er bedre enn normalkommunen. Målt mot hvor mange over 80 år som faktisk bor på sykehjem, har kommunen en veldig høy andel plasser avsatt til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sykehjem er demente. I Vegårshei er 89 % av plassene ment for demente. Få andre kommuner kan vise til denne dekningsgraden. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappen, bør de fleste som bor på sykehjem, ha omfattende bistandsbehov. Kommunene skal gi et tilbud til funksjonshemmede også utenom arbeid og studier. I Vegårshei er det 28 % som har fått oppfylt sitt behov. Snittet i Kommune-Norge er 60 %. Hva kan kommunene gjøre for nærme seg dette?

Rådmannens kommentar er at det tradisjonelt leveres svært gode omsorgstjenester i Vegårshei. Gjennom omorganiseringsprosjektet, hvor våre to omsorgsenheter, er slått sammen til en enhet, har det fremkommet opplysninger som kan tyde på at kvaliteten i tjenestene kanskje har vært «for god», og at mulighetene i omsorgstrappen ikke har vært benyttet godt nok og at det resursene kan brukes annerledes. Den nye enheten jobber nå videre med disse spørsmålene og hvordan behovene til funksjonshemmede kan møtes på en bedre måte. Det ligger store forventninger til den nye enheten ifht organisering og fremtidige måter å møte og løse brukernes behov.

Barnevern

Kommunebarometeret viser at når det korrigeres for andelen barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Vegårshei ganske lavt målt mot resten av landet. Kommunen har god statistikk for saksbehandlingen i barnevernet.

Rådmannens kommentar er at det var som forventet.

Sosiale tjenester

Kommunebarometeret viser til at unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Vegårshei enn i normalkommunen. Kort stønadstid regnes som bra. Blant de under 25 år er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 7,9 %, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 %. Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er ganske høy i Vegårshei. Liten andel regnes som positivt.

Rådmannens kommentar er at stønadstid og sosialhjelpsutgifter er omtrent som for landsgjennomsnittet, noe som er bra sammenliknet med regionen vår og andre kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med. At andelen stønadsmottakere er høy antas å ha sammenheng med at andelen som mottar uføretrygd i Vegårshei er høy, og at flyktninger som mottar sosialhjelp i perioder, ikke skal registreres som arbeidssøkere så lenge de er under intro- ordningen.

Kultur

Kommunebarometeret viser at besøket på biblioteket er på et normalt nivå målt per innbyggere. Oversikten over kulturarbeidere, både privat eller offentlig, er svært lav målt mot folketallet.

Rådmannens kommentar er at dette ikke er prioritert område fra kommunens side. Kommunens bibliotekstilling var tidligere 100 %, men er nå tilsammen 70 % fordelt på folkebibliotek og skolebibliotek. Det som drives av kulturarbeid i kommunen utover dette, er hovedsakelig basert på frivillige lag, foreninger og privatpersoner.

Økonomi

Kommunebarometeret viser at korrigert netto driftsresultat var på 2,8 % i Vegårshei i fjor. Det er bra. Snittet for hele landet ligger på 3,5 %. Vegårshei havner på 249. plass på denne tabellen. Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss. Netto renteesponert gjeld er på nivå med landsgjennomsnittet (45 %), målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært høyt i Vegårshei de siste fire årene.

Rådmannens kommentar er at inntekts- og utgiftsnivået varierer, og er ofte utenfor egen «styreevne». Driften kan derimot i større grad styres, og de fleste enhetene klarer å holde tildelt ramme. Uforutsette kostnader har satt enheter på prøve. Særlig har helse- og omsorgsenhetene fått store merforbruk. Det jobbes for å snu denne «trenden».

Kostnader

Kommunebarometeret viser at netto utgifter til skolen er lave. Vegårshei er på 38. plass på denne tabellen. Innen pleie og omsorg er Vegårshei blant de dyrest drevne i landet. Barnehagekostnadene er litt under normalnivå. Kostnadene til barnevern ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.

Rådmannens kommentar er at dette er som forventet. Det vises til kommentarene over, hvor det nå er stort fokus på å endre kurs innen pleie og omsorg.

Administrasjon

Kommunebarometeret har ikke en egen kommentar for denne kategorien i sitt kommentarfelt, men det fremkommer i en av tabellene at Vegårshei kommune har en vesentlig høyere kostnad på dette feltet enn landet forøvrig.

Rådmannens kommentar til dette er at investeringer knyttet til DDØ samarbeidet er lagt til denne kategorien. Dette utgjør en ganske betydelig del. Det som ellers kan betegnes som ren administrasjon i kommunen er heller lav sammenliknet med andre kommuner.

5.6. Fylkesmannens kommunebilde

Fylkesmannens kommunebilde er et annet viktig sammenligningsgrunnlag for kommunen. Denne viser hvordan Vegårshei ligger i forhold til øvrige kommuner i Aust-Agder og landet for øvrig uten Oslo. Kommunebildet er for 2017, som basert på tall fra 2016, var ikke ferdig for Vegårshei da denne årsberetningen ble skrevet.

Aktuelle faktorer som ofte blir pekt på er blant annet:

- Befolkningsutvikling
- Økonomi og økonomistyring
- Likestilling
- Bosetting av flyktninger
- Utdanning
- Helse
- Barnevern
- Sosialhjelp

Fylkesmannens kommunebilde for Vegårshei blir etter hvert å finne på Fylkesmannens hjemmeside.

5.7. Andre utvalgte nøkkeltall

Utvalgte nøkkeltall, kommuner - nivå 1

Reviderte tall per 15.06.17

	Vegårshei	Gj.snitt kommunegruppe 01	Gj.snitt Aust- Agder	Gj.snitt landet utenom Oslo	Gj.snitt alle kommuner
	2016	2016	2016	2016	2016
Finansielle nøkkeltall					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	- 0,1	3,1	2,7	3,7	3,6
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,6	3,7	3,7	4,1	4,0
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	207,1	207,9	218,8	215,7	213,5
Frie inntekter i kroner per innbygger	62 778	54 958	51 307	52 158	53 174
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	72 168	60 125	75 672	67 036	63 977
Prioritering					
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	127 261	131 884	139 820	137 613	138 807
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger	14 997	14 313	13 475	12 902	12 640
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 468	2 776	2 430	2 545	2 511
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	22 985	17 861	15 907	16 978	16 952
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	3 826	3168	4544	3 548	3 914
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	5 309	9 032	8 077	8 897	8 920
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	9 371	5 757	4 667	4 382	4 129

Dekningsgrad					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,3	87,3	91,6	91,5	91,0
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning i prosent	16,1	10,1	9,1	7,8	7,8
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,5	10,6	10,3	10,7	10,6
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,4	9,1	8,9	9,2	9,1
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	97,8	98,2	94,9	95,3
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	20,6	16,3	13,0	13,0	13,3
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	6,7	4,0	4,0
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	6,0	5,8	4,9	4,9
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger (2010 tall)	31,7	24,2	9,3	8,7	7,9
Produktivitet/enhetskostnader					
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	186 828	182 429	196 548	187 734	191 792
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	110 344	125 829	112 928	112 011	112 208
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	14,4	12,7	14,7	14,1	14,3
Korrigerte brutto driftsutg. pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	210 881	170 945	209 607	247 605	246 489
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 229 750	1086 587	1 101 656	1 110 419
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	3 291	4 150	3 123	3 441	3 437
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	6 958	4 602	5 123	3 840	3 837
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 900	2 629	3 074	2 716	2 719
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	51 355	78 462	147 728	136 122	142 033